

Wzorzec FCI nr 234 /18.04.2007/, wersja angielska

NAGI PIES MEKSYKAŃSKI

Odmiana bezwłosa

Odmiana owłosiona

(Xoloitzcuintle Variedad sin Pelo - Variedad con Pelo)

TLUMACZENIE : Olga Jakubiel.

POCHODZENIE: Meksyk

DATA PUBLIKACJI OBOWIĄZUJĄCEGO WZORCA:
06.03.07.

UŻYTKOWOŚĆ: Standard: pies stróżujący.
Średni: pies stróżujący.
Miniaturowy: pies do towarzystwa.

KLASYFIKACJA F.C.I.: Grupa 5 Szpice i psy ras
pierwotnych.
Sekcja 6 Psy ras pierwotnych.
Bez prób pracy.

WSTĘP: Gen odpowiadający za brak włosów jest dominujący. Tym niemniej jednak, niektóre szczenięta rodzą się z sierścią. Łączenie ze sobą dwóch psów bezwłosych prowadzi do obniżenia liczby owłosionych szczeniąt; jest zatem preferowane. Udowodniono, iż taki program hodowlany utrzymuje i poprawia jakość rasy.

Krzyżowanie ze sobą dwóch psów bezwłosych sprzyja pojawianiu się śmiertelnego genu, atakującego 25% homozygotycznych szczeniąt; należy więc mieć to na uwadze. Biorąc pod uwagę rzadkość rasy oraz trudności, związane ze znajdowaniem zwierząt hodowlanych, z jakimi borykają się hodowcy w odległych zakątkach świata, a także w celu zapewnienia rasie genetycznej różnorodności, dobrze zbudowane owłosione nagie psy meksykańskie mogą być używane do hodowli, lecz nie mogą uczestniczyć w wystawach. Krzyżowanie ze sobą owłosionych nagich psów meksykańskich jest niedopuszczalne. Hodowlane owłosione nagie psy meksykańskie muszą być potomstwem rodowodowych rodziców, z rodowodem zawierającym przynajmniej jedno pokolenie wyhodowane poprzez krzyżowanie ze sobą psów bezwłosych.

Mięso nagiego psa meksykańskiego uważano za przysmak w przedkolonialnym Meksyku; rytualnie, podczas specjalnych

obrzędów religijnych, spożywali je tubylczy Meksykanie. Dlatego też nagi pies meksykański stał się rzadkością; jego populacja była bliska wyginięciu. Meksykański Związek Kynologiczny (Federación Canofila Mexicana) ocalił tę rodzimą rasę, zaś od 1940 r. wizerunek nagiego psa meksykańskiego to jego logo.

ZARYS HISTORII RASY: Początek rasy datuje się na bardzo odległe czasy. Tubylczy lud spożywał wysoce pożądane mięso nagiego psa meksykańskiego podczas specjalnych obrzędów. Nagi pies meksykański (meksyk. *Xoloitzcuintle*) uważany był za przedstawiciela boga Xolotla, od którego oczywiście pochodzi jego nazwa. Jego rolą było prowadzenie dusz zmarłych w ich wędrówce do odwiecznego celu.

Bezwłosa odmiana rasy jest znana także pod nazwą "perro pelón mexicano". Odmiana owłosiona była znana wśród autochtonów jako "izcuintle".

WRAŻENIE OGÓLNE:

Odmiana bezwłosa: To bardzo atrakcyjny pies; jego najistotniejszą cechą jest całkowity lub niemal całkowity brak włosów oraz gładka, miękka skóra. Ma on proporcjonalny tułów, pojemną klatkę piersiową, dobrze wysklepione żebra oraz długie kończyny i ogon.

Odmiana owłosiona: To bardzo atrakcyjny, całkowicie owłosiony pies, o równie harmonijnych proporcjach, co odmiana bezwłosa. Szata może być dowolnej maści, długości i struktury. Tułów proporcjonalny, pojemna klatka piersiowa, dobrze wysklepione żebra oraz długie kończyny i ogon.

ISTOTNE PROPORCJE: Tułów, mierzony od najbardziej wysuniętego do przodu punktu łopatki do szczytu zadu oraz od najwyższego miejsca w kłębie do podłoża, jest nieco dłuższy, niż wyższy – stosunek ok. 10:9. Suki mogą być nieco dłuższe, niż psy, ze względu na swą funkcję rozrodczą. Czaszka i kufa – mniej więcej równej długości.

USPOSOBIENIE/TEMPERAMENT : Nagi pies meksykański jest psem cichym i spokojnym, radosnym, czujnym i inteligentnym, podejrzliwym w stosunku do obcych; to dobry pies stróżujący i doskonały pies do towarzystwa. Nigdy nie jest agresywny.

GŁOWA :

OKOLICA MÓZGOCZASZKI :

Czaszka: Lipoidalnego (wilczego) typu, szeroka i mocna, klinowatego kształtu. Widziana z góry – szeroka i elegancka; zwężająca się ku kufie, ze słabo zaznaczonym guzem potylicznym. Płaszczyzny czaszki i kufy – niemal równoległe.

Stop: Delikatny, lecz dobrze zaznaczony.

OKOLICA TWARZOCZASZKI:

Nos: Nos powinien być ciemny u psów ciemnej maści. Może być brązowy lub różowy u psów brązowych, różowy lub brązowy u psów maści blond oraz cętkowany u psów cętkowanych.

Kufa: Widziana z boku – prosta, o kwadratowej, bardzo silnej szczęce i żuchwie.

Wargi: Napięte i ściśle przylegające.

Szczęka i żuchwa oraz uzębienie:

Bezwłosy nagi pies meksykański: Szczęka i żuchwa mocne. Siekacze powinny doskonale zamykać się w zgryzie nożycowym, a górne siekacze zachodzić na dolne. Wewnętrzna powierzchnia górnych siekaczy powinna dotykać zewnętrznej powierzchni dolnych siekaczy, przydając kufie szerokości. Dopuszczalny jest również zgryz cęgowy, krawędź do krawędzi. Brak kilku siekaczy, kłów, trzonowców lub przedtrzonowców, bądź też nierówno ustawione zęby nie powinny obniżać oceny, gdyż wiele psów nie ma głębokich korzeni zębowych. Genetycznie, brak włosa jest ściśle związany z brakiem zębów.

Owłosiony nagi pies meksykański: Wymagane jest pełne uzębienie w zgryzie nożycowym lub cęgowym.

Język: Język nagiego psa meksykańskiego jest zwykle różowy; może jednak mieć czarne znaczenia, cętki lub paski, co często zdarza się u tej rasy. Język znajduje się zawsze wewnątrz jamy ustnej.

Policzki: Delikatnie wysklepione.

Oczy: Średniej wielkości, migdałowego kształtu, o czujnym i bardzo inteligentnym wyrazie. Kolor, w zależności od koloru skóry, waha się od czarnego, brązowego, orzechowego, bursztynowego do odcieni żółci. Preferowane są ciemniejsze kolory; obydwójce oczu powinno być tego samego koloru. Powieki powinny być dobrze pigmentowane – czarne, brązowe lub szare, u psów ciemnego koloru. Powieki jasnego koloru lub różowe są dopuszczalne u psów jasnego koloru, choć nie są to kolory pożądane.

Uszy:

Odmiana bezwłosa: Długie, duże, wyraziste, bardzo eleganckie uszy o delikatnej strukturze; przypominają uszy nietoperza. Powinny być stojące, gdy pies czuwa. W pozycji czuwającej ich oś powinna być nachylona pod kątem 50-80 stopni względem poziomu.

Odmiana owłosiona: Długie, duże i eleganckie uszy. Mogą być wyprostowane lub wiszące. Dopuszczalna jest każda pozycja. Gdy pies czuwa, obydwójce uszu powinno być w tej samej pozycji.

SZYJA:

Górna linia: Noszona wysoko. Górna linia nieco łukowata.

Długość: Proporcjonalnie długa.

Kształt: Szczupła, giętka, dobrze umięśniona i bardzo elegancka.

Skóra szyi: Skóra na szyi jest mocna, elastyczna i ściśle przylegająca, bez łałoku. Szczenięta mają [na szyi] fałdy, które znikają z wiekiem.

TUŁÓW: Mocnej budowy.

Grzbiet: Górna linia idealnie prosta i pozioma. Psy z łukowatym (lordoza) lub łukowatym (kifoza) grzbietem – niepożądane.

Lędźwie: Mocne i umięśnione.

Klatka piersiowa: Widziana z boku – długa i głęboka, sięgająca łokci. Żebra nieznacznie wysklepione, lecz nigdy płaskie. Widziane z przodu, górna część klatki piersiowej jest dobrej szerokości. Przedpiersie nie powinno wystawać.

Brzuch: Elegancka linia. Brzuch umięśniony i umiarkowanie podciągnięty.

OGON: Długi, cienki, zwężający się od nasady ku koniuszkowi; u bezwłosych nagich psów meksykańskich może być pokryty kępkami

włosów; u odmiany owłosionej – całkowicie pokryty włosiem. W ruchu – noszony zagięty do góry, nigdy nie dotyka grzbietu. W spoczynku – powinien zwisać, na końcu lekko zagięty w haczyk. Czasem usytuowany jest pomiędzy łapami – ze względu na niską temperaturę; może być to odczytywane również jako oznaka płochliwości. Ogon powinien sięgać niemal stawu skokowego. Gdy pies jest w spoczynku, ogon powinien stanowić przedłużenie zadu.

KOŃCZYNY:

KOŃCZYNY PRZEDNIE :

Przednie kończyny: Widziane z przodu – proste i prostopadłe względem podłoża.

Łopatki: Płaskie i umięśnione, z dobrym kątowaniem między łopatką a kością ramienną, pozwalającym na długi, swobodny i elegancki wykrok.

Łokcie: Mocne. Ściśle przylegają do klatki piersiowej; nigdy nie są ustawione odsiebnie.

KOŃCZYNY TYLNE:

Profil zadu powinien być nieco wypukły, nachylony pod kątem ok. 40 stopni względem poziomu. Kończyny tylne powinny być mocne i dobrze umięśnione, o umiarkowanie kątowanym kolanie.

Tylne nogi: Widziane z tyłu – idealnie proste i równoległe. Kąt między miednicą a stawem udowym, kolaniem i stawem skokowym są na tyle rozwarte, by umożliwiać swobodny i energiczny ruch nóg. Krowia postawa powinna być surowo oceniana. Widziane z tyłu, tylne nogi nie mogą być zbieżne.

Łapy: Łapy średniej długości (zajęcza łapa), z wysklepionymi i zwartymi palcami; u bezwłosej odmiany nagiego psa meksykańskiego mogą być pokryte pojedynczymi, krótkimi i grubymi włosami, natomiast u owłosionej odmiany nagiego psa meksykańskiego – mogą być pokryte [regularnym] włosiem. Czarne pazury u psów ciemnej maści; jaśniejsze u psów brązowych i blond. Pazury powinny być przycinane. Opuszki mocne i bardzo odporne na każde warunki terenowe. Dobrze wykształcone błony między palcami. Palce szczątkowe powinny być usuwane ze wszystkich

czterech kończyn, z wyjątkiem krajów, gdzie usuwanie ich jest nielegalne.

CHÓD/RUCH: Zgodnie ze swym kątowaniem, pies powinien poruszać się swobodnie, z długim, eleganckim i sprężystym krokiem. Klus szybki i płynny; głowa i ogon noszone wysoko.

SKÓRA:

Odmiana bezwłosa: Ze względu na całkowity brak włosa, skóra tej rasy ma wielkie znaczenie. Jest ona gładka, wrażliwa na dotyk i z powodu bezpośredniej emisji ciepła, wynikającej z braku włosa – ciepła w dotyku. Jednakowoż temperatura ciała jest taka sama, jak u psów owłosionych. Różnica między nagim psem meksykańskim a owłosionymi rasami, których ciepłota ciała jest rozpraszana poprzez naturalną wentylację, polega na tym, iż – ze względu na brak naturalnej bariery ochronnej – skóra nagiego psa meksykańskiego wymaga większej ochrony przed ekspozycją na światło słoneczne i szkodliwe czynniki środowiskowe. Blizny powypadkowe nie są oceniane ujemnie. Pies ten poci się przez łapy (opuszki i błony między palcami); dlatego też rzadko dyszy w innej, niż skrajnie wysokiej temperaturze. Pies powinien nie mieć wyraźnych problemów skórnych.

Odmiana owłosiona: Skóra owłosionego nagiego psa meksykańskiego jest gładka i powinna być całkowicie pokryta włosem.

SZATA:

WŁOS:

Odmiana bezwłosa: Charakterystyczną cechą rasy jest całkowity brak włosów na ciele (bezwłose lub nagi pies), aczkolwiek na czole i z tyłu szyi znajdują się pojedyncze krótkie, grube włosy we wszystkich kolorach; nie powinny one nigdy przekraczać 2,5 cm długości, ani tworzyć długiego, miękkiego czuba. Często spotykane są szorstkie włosy na łapach i końcu ogona, jednakowoż ich brak nie powinien być oceniany ujemnie.

Odmiana owłosiona: Ta odmiana nagiego psa meksykańskiego ma włosy na całym ciele. Można spodziewać się bardzo niewielkiej ilości włosów na brzuchu i wewnętrznej stronie tylnych nóg.

MAŚĆ:

Skóra: Odmiana bezwłosa: Preferowane jednobarwne, jednolite ciemne kolory. Rozpiętość kolorów waha się od czarnego, czarniawo szarego, łupkowo szarego, ciemnoszarego, rudawego, wątrobianego, brązowego do blond. Mogą także występować plamy dowolnego koloru, łącznie z białymi i trójkolorowymi znaczeniami.

Szata: Odmiana owłosiona: Może mieć każdy kolor lub stanowić połączenie kolorów w różnych odcieniach. Włosy mogą być dowolnej długości i struktury; pokrywają całe ciało.

WIELKOŚĆ: Istnieją trzy wielkości, zarówno suk, jak i psów.

Odmiana standard: Od 46 do 60 cm, z tolerancją do 2 cm powyżej u doskonałych psów.

Odmiana średnia: Od 36 do 45 cm.

Odmiana miniaturowa: Od 25 do 35 cm.

WADY: Wszelkie odstępstwa od wyżej wymienionych cech należy uznać za wady, których ocena powinna być proporcjonalna względem ich stopnia i zasięgu oraz wpływu na zdrowie i dobro psa.

- Bardzo szeroka głowa.
- U bezwłosej odmiany nagiego psa meksykańskiego – obecność włosów na częściach ciała nie wyszczególnionych powyżej.
- Obwisła, luźna lub pomarszczona skóra u dorosłych psów.
- Luźna, obwisła lub pomarszczona skóra na szyi u dorosłych psów.
- Nadmierny łałok.
- Oczy jasnego koloru, okrągłe lub wyłupiaste.
- Zapadnięty zad.
- Krowa postawia (dosłownie: „zbieżne stawy skokowe”).
- Ogon ciasno zwinięty nad grzbietem.
- Krótki ogon.

- Płaskie łapy.

POWAŻNE WADY:

- Nietypowe psy (psy pozbawione typu).
- Długi, wąski tułów na krótkich kończynach.
- Wypadający język.

WADY DYSKWALIFIKUJĄCE:

- Agresja lub nadmierna bojaźliwość.
- Niebieskie oczy lub oczy w niebieskie plamy.
- Prognatyzm lub enognatyzm (wysunięta lub cofnięta żuchwa), zarówno u bezwłosego, jak i owłosionego nagiego psa meksykańskiego.
- Nieprawidłowy zgryz, wynikający z nieprawidłowego usytuowania szczęki i żuchwy.
- Przycięte lub wiszące uszy u bezwłosego nagiego psa meksykańskiego.
- Obcięty ogon.
- Włos na innej części ciała, niż głowa, uszy, szyja, łapy i ogon u bezwłosego nagiego psa meksykańskiego.
- Albinizm, ślepotą, głuchota.
- Psy wyższe, niż 62 cm lub niższe, niż 25 cm.

Każdy pies, przejawiający fizyczne lub psychiczne nieprawidłowości, powinien zostać zdyskwalifikowany.

Uwaga: Samce powinny mieć dwa normalnie wykształcone jądra, całkowicie opuszczone do moszny.